

Landstingsdirektörens stab
Beredskapssamordnare
Stefan Österström

2015-12-28
2016-01-07

Ärendenummer: 2016/00026
Dokumentnummer: 2016/00026-1

Till Landstingsstyrelsen

Sjukvårdsförmåga och sjuktransporter i skärgården

Sammanfattning

I syfte av att säkerställa landstingets samlade ansvar för att akut omhändertagande och sjuktransporter för skärgården föreslås det att landstinget ska inrätta ett "sjukvårdsvärn" på Aspö för initiala sjukvårdsinsatser med läkemedel till dess att ambulansen eller helikoptern anländer. Utöver det föreslås att landstingets behov av sjuktransporter förlitas på samhällets samlade räddningsresurser.

Bakgrund

I enlighet med gällande författning och lagstiftning så innehar landstingen ansvar för att säkerställa en ändamålsenlig organisation, för att till och från sjukhus eller läkare transportera personer vilkas tillstånd kräver att transporten utförs med för detta särskilt inrättade transportmedel. Detta gäller såväl på land som till öar utan broförbindelse i skärgården.

Landstinget har en skärgård som omfattar 100-tals öar. Där ett flertal är bebodda året runt. De öarna med flest bosatta är Aspö och Hanö. Under sommartid rör det sig mycket folk i skärgården även på öar som ej är bebodda.

Omfattningen av sjuktransporterna i skärgården är fokuserade mot den östra delen av skärgården och framförallt till Aspö som har störst andel året runt boende. I västra Blekinge sker endast ett mindre antal sjuktransporter varje år.

Tabell 1, antal sjuktransporter per lokalisation;

Lokalisation	Antal sjuktransporter/år
Östra Skärgården (framförallt Aspö)	~ 45
Västra Skärgården (framförallt Hanö)	~5

För att säkerställa en god samverkan och dialog genomförs det sedan flera år regelbundna möten med Aspö intresseförening kring sjuktransporter till Aspö och skärgården generellt. Mötena samlar även representanter från sjöräddningssällskapet, räddningstjänsten östra Blekinge och Räddningshelikoptern – Sjöfartsverket.

Sjuktransporter till skärgården historiskt.

Landstinget har sedan många år en väl fungerande organisation för att säkerställa sjuktransporter i skärgården. Landstinget har under årens lopp samverkat med ett flertal aktörer för att säkerställa transportförmåga. Landstinget har aldrig haft en egen transportkapacitet utan alltid förlitat sig på avtal samt samhällets samlade räddningsorganisationer (vilket även merparten av landstingen i Sverige gör).

Exempel på samverkande organisationer:

- Sjöräddningssällskapet
- Marinbasen, Försvarmakten
- Sjöfartsverket
- Räddningstjänsten Östra Blekinge och Västra Blekinge
- Ordinarie färjetrafik, trafikverket bla.
- Gränslös samverkan

Vid enstaka händelser har även transport skett med andra organisationer såsom kustbevakning, privat aktör mfl.

Aktuell lägesbild för sjuktransporter i skärgården

Fram till kvartal 1 2015 har Landstinget haft ett avtal med Sjöfartsverket gällande samutnyttjande av räddningshelikoptern med placering i Kallinge. Detta avtal har upphört och möjligheterna till efterfrågan vid akuta sjuktransporter i skärgården har ändrats i och med att räddningshelikoptern numera verkar under reglementet för Statlig räddningstjänst. En kontinuerlig samverkan och dialog förs med Sjöfartsverket kring samutnyttjandet.

Augusti 2015 beslutade Sjöfartsverket att räddningshelikoptern vid livshotande tillstånd inom aktuell räddningshelikopters verksamhetsområde inom 60 minuter från dess basering utföra transporter med räddningshelikopter på begäran av landsting/region vid Prio 1-fall (se 5 kap. 2 § Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:10) om ambulanssjukvård m.m.). Det innebär att stöd från Sjöfartsverkets räddningshelikoptrar kan lämnas när omedelbar transport är avgörande för behandlingen av skadade eller sjuka personer och när andra lämpliga resurser inte är tillgängliga

Det aktuella läget för båtburna sjuktransporter i skärgården är att i Västra Blekinges skärgård sker transporter företrädesvis med sjöräddningssällskapet. Detta fungerar väl och förväntas fortgå framöver då omfattningen av antal sjuktransporter är så låg.

Den tidigare samverkan med sjöräddningssällskapet i Östra Blekinge avslutades i och med att SSRS Hasslö meddelade att de ej kunde utföra sjuktransporter från och med 1 april 2015. Det grundade sig på att de hade bemanningsproblem. Det föresatte landstinget i en problematisk situation då de alternativa lösningarna såsom räddningstjänstens båt inte är optimala för sjuktransporter utan ska ses som nödalternativ. SSRS meddelade detta i början på mars 2015 och landstinget hade en månad att agera för att säkerställa sjuktransporterna. Det resulterade i att landstinget genomförde en direktupphandling med företaget Karlskrona Sjötaxi som sträckte sig från 1 april 2015 till 31 mars 2016. Avtalet omfattar transporttjänst för sjuktransporter dygnet runt under hela avtalsperiodens omfattning. SSRS har efter detta besked säkerställt sin bemanning och långsiktig förmågekapacitet för att säkerställa förmåga att agera i enlighet med sitt uppdrag.

I samband med ovanstående förändringarna initierades en förstudie med Räddningstjänstförbundet Östra Blekinge kring att utöka samverkan mellan organisationerna för respektives behov av transporter i Skärgården. Slutrapporten är presenterad för landstingsdirektör och direktionsordförande i Räddningstjänstförbundet Östra Blekinge i slutet på oktober 2015.

För att säkerställa en kortsiktig (upp till 3 år) lösning för sjuktransporter i skärgården skickade landstinget ut en anbudsförfrågan i en formen av en förenklad upphandling. De inkomna anbuden motsvarade inte landstinget skall krav eller ekonomiska ramar. Därvidlag valde landstinget att inte tilldela någon anbudsgivare uppdraget utan upphandlingen avbröts.

Åtgärder för att säkerställa sjukvårdsberedskap och sjuktransporter i Blekinges skärgård.

I syfte av att säkerställa landstingets samlade ansvar för att akut omhändertagande och sjuktransporter för skärgården föreslås följande åtgärder.

Sjuktransporter:

Landstinget väljer att förlita sig på samhällets samlade resurser för sjuktransporter. Detta i enlighet med stora delar av övriga landsting i Sverige som har samma inriktningsbeslut. Som bakgrund till detta finns bla Sjöfartsverkets beslut om att i större omfattning nyttja räddningshelikoptern för sjuktransportsuppdrag vid särskilda kriterier. Samt det att SSRS återtagit förmåga i närområdet och att det i Blekinge i stort finns ett stort antal organisationer och myndigheter med transportförmåga vid behov. Detta är något som har fungerat under många år tidigare och bedömningen är att vi har större möjligheter än tidigare att det även i fortsättningen ska fungera tillfredställande.

Sjukvårdsförmåga på Aspö:

Att initialt kunna säkerställa en akut omhändertagande på Aspö är viktigt. Vi har idag ett IVPA avtal med räddningsvärnet på Aspö som assisterar vid hjärtstopp. Men då flertalet akuta uppdrag ej är hjärtstopp på Aspö ser vi att behov finns att under motsvarande förhållanden som räddningsvärnet säkerställa en sjukvårdsförmåga på Aspö.

På ön finns cirka 10 st legitimerad sjukvårdspersonal (sjuksköterskor och läkare) som bor där året runt. På sommaren är antalet betydligt större. Förslagsvis kommer Landstinget Blekinge att skriva avtal med ett antal legitimerad vårdpersonal (sjuksköterskor) för att säkerställa initial sjukvårdsförmåga utifrån motsvarande tillgänglighet som brandvärnet verkar under. Tanken är att de tillsammans med räddningstjänsten (som ansvarar för transport och radiokommunikation) transporteras till patienten och påbörjar ett första omhändertagande till dess att ambulans eller helikopter är på plats. Omhändertagandet ska bygga på en rimlig medicinsk nivå för att garantera patientsäkerhet och kompetens. Detta innebär att landstinget säkerställer ett mycket snabbt akut omhändertagande i de flesta fallen som är av akut karaktär på Aspö.

Operativa riktlinjer och det övergripande ansvaret för denna organisation utgår från beredskapssamordnaren vid landstingsdirektören stab i samverkan med akutkliniken, vid Blekingesjukhuset.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att uppdra till landstingsdirektören att återkomma med förslag på inrättande av ett ”sjukvårdsvärn” på Aspö.

Karlskrona enligt ovan

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Lilja', written in a cursive style.

Peter Lilja
Landstingsdirektör